

Greppa marknaden-för en lönsammare växtodling

Marknadsinformation

Rikard Korkman, (SLC)

15.3. och 17.3. 2011

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Vikten av att följa med marknaden

För att slippa chansa måste du kontinuerligt :

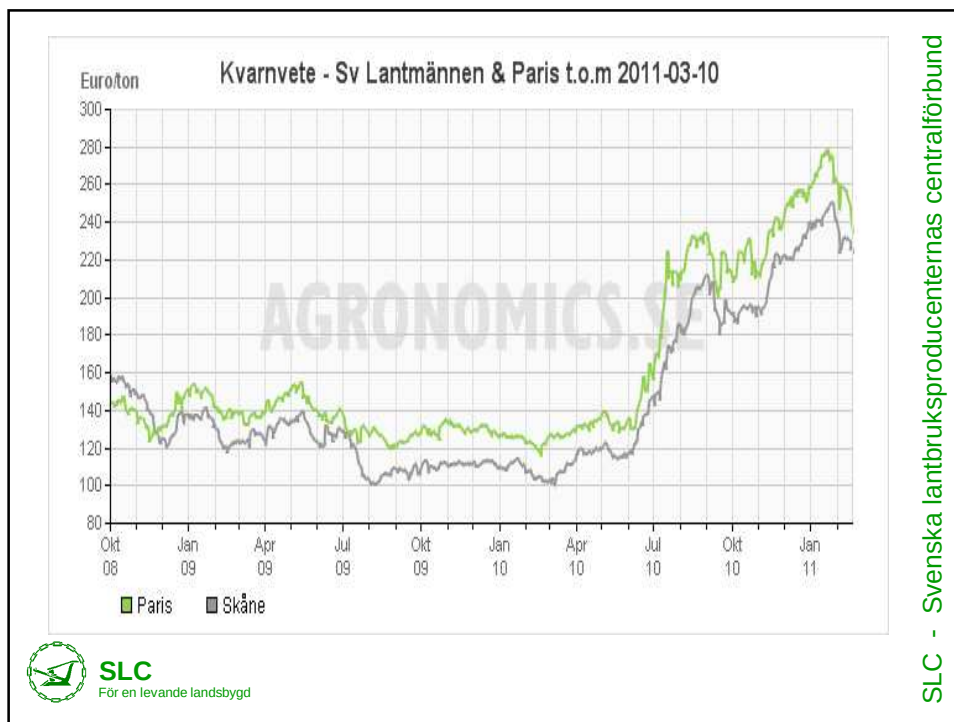
- Läsa terminspriserna
- Beakta skördeprognoserna
- Följa händelserna på marknaden

- ☐ De månatliga förändringarna i prognoserna från en månad till en annan skapar prisförändringarna.
- ☐ Om prognoserna blir positivare ökar sannolikheten för att priserna sjunker . Om spannmålsbalansen blir allt positivare är det orealistiskt att tro att priset kan "bli bättre sen".
- ☐ Men: Mycket svårt att förutspå prisriktningen, om priserna går upp eller ned man behöver en pris- eller tidsdriven marknadsplan

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

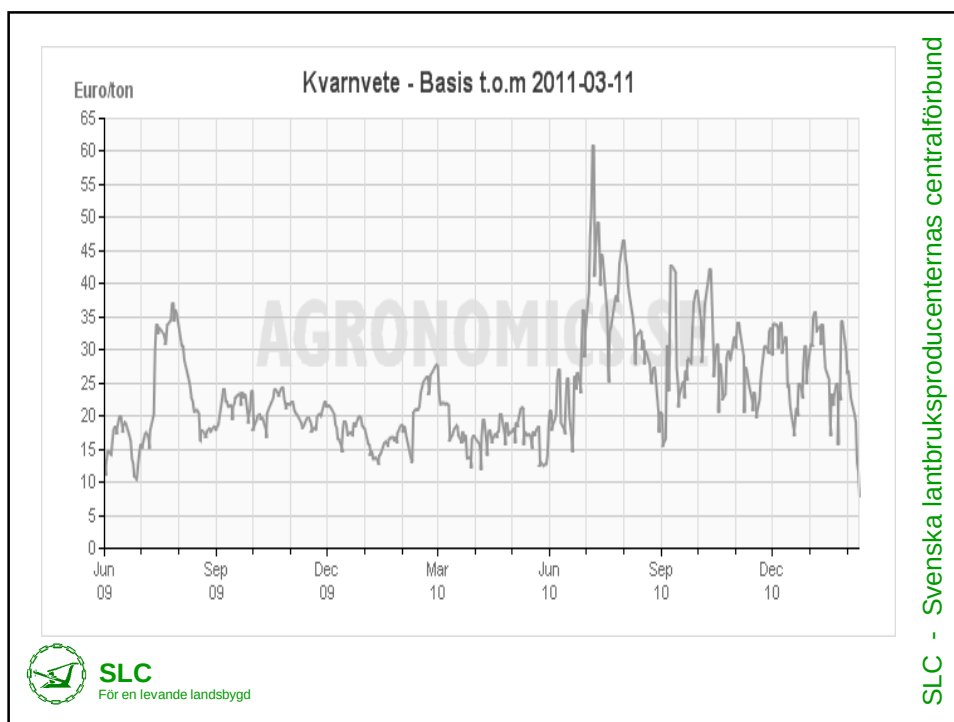

Terminsprisnoteringar, kvarnvete-Euronext-Paris (Matif), euro/ton

	7.6. 2010	6.8. 2010	7.9. 2010	4.10.2010	1.11. 2010	7.12. 2010	12.1. 2011	7.2. 2011	8.3. 2011	10.3. 2011
Aug-10	133,25	210,50								
Nov-10	139,25	209,50	229,75	199,25	222,75					
Jan-11	141,50	210,00	226,00	197,50	221,25	232,25				
Mar-11	143,50	209,50	223,00	197,25	221,00	230,75	255,50	277,75	243,25	234,00
Maj-11	145,50	210,50	222,25	197,50	220,50	231,25	252,00	275,25	234,75	226,25
Aug-11	140,00	201,00	198,75	176,75	193,00	202,00	221,00	244,25	203,75	195,00
Nov-11			190,00	173,75	196,00	209,5	227,75	241,75	211,75	206,00
Jan-12						210,75	228,50	241,75	210,75	206,75
Mar-12							228,75	240,75	211,75	207,25

SLC För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Skillnaden mellan spotpriset i Finland och börspris (basis)

Datum	Kvarnvete-Frankrike (Matif, Paris)	Vårvete-Finland (Avena, Svartå)	Skillnad (basis) euro/ton
8.9. 2010	229,75	200,00	-29,75
4.10. 2010	199,25	160,00	-39,25
1.11. 2010	222,75	165,00	-57,75
7.12. 2010	232,25	177,00	-55,25
12.1. 2011	255,50	212,00	-43,50

-Basis= börspris-spotpris på en viss ort. Skillnaden förklaras bland annat av transportkostnaderna. I regel minskar basis, dvs skillnaden mellan börspris och spotpris om efterfrågan är bra och det t ex finns ett potentiellt importbehov. Basis kan antingen försvagas, skillnaden ökar eller förstärkas, skillnaden minskar. Basis är en viktig faktor att känna till när man bedömer hur bra spotpriset är i förhållande till marknadspriset på börsen. Om man prissäkrar sin skörd med terminskontrakt på börsen bör man vara medveten om den risk (basisrisk) som är förknippad med försvagning och förstärkning av basis

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Skillnaden mellan handelns terminspris och börspriset hösten 2011 (nov-11)

Datum	Kvarnvete-Frankrike (Matif, Paris)	Vårvete-Finland (Avena, Svartå)	Skillnad (basis) euro/ton
12.1. 2011	227,75	175,00	-52,75
7.2. 2011	241,75	185,00	-56,75
9.3. 2011	211,75	177,00	-34,75
14.3. 2011	206,00	162,00	-44,00

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Skillnaden mellan spotpriset på tyskt B-vete och spotpriset i Finland

Datum	B-vete-Tyskland, min 12 % protein (leverat fritt Hamburg)	Vårvete-Finland (Avena), min 12,5 % protein (leverat fritt Svartå)	Skillnad, euro/ton
8.9. 2010	240,00	200,00	-40,00
4.10. 2010	205,00	160,00	-45,00
1.11. 2010	223,00	165,00	-58,00
7.12 2010	240,00	177,00	-63,00
12.1. 2010	258,00	212,00	-46,00

Vetet i Tyskland delas i 4 huvudklasser. B-vetet motsvarar bäst kvalitetskraven på vårvete i Finland. Priset gäller i handelsledet i likhet med prissättningen i Finland:

Fodervete-Sorter med dålig bakningsförmåga

B-vete-Sorter som t ex Tulsa med medelgod bakningsförmåga, min 12 % protein

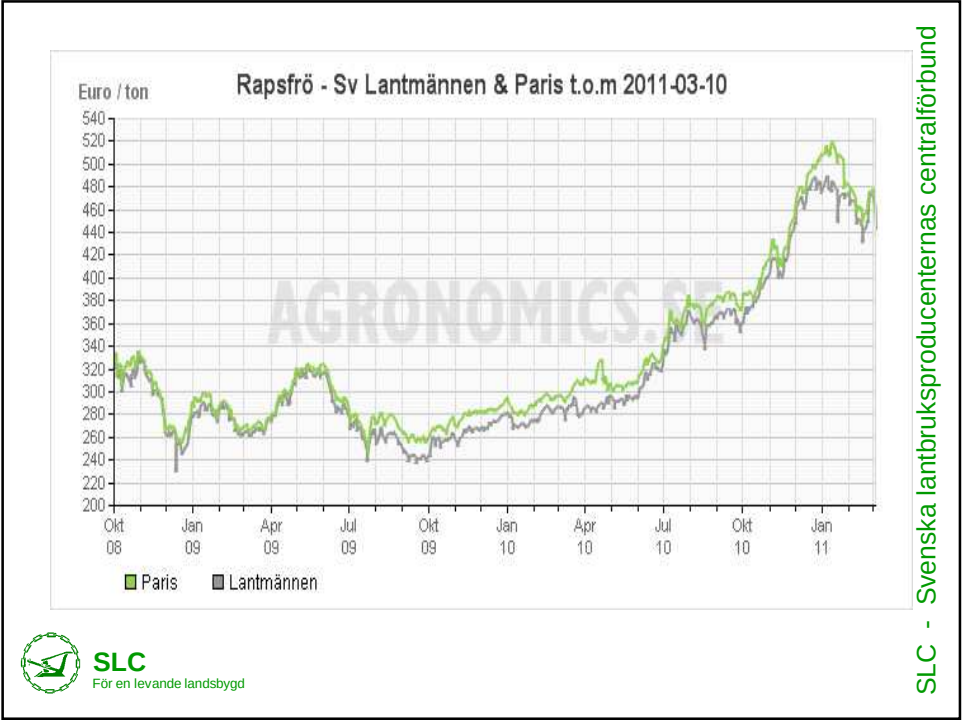
A-vete-Sorter som t ex Olivin med bra bakningsförmåga, min 13 % protein

E-vete-Sorter som t ex Aktuer med mycket bra bakningsförmåga, min 14 % protein

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Terminsprisnoteringar, rapsfrö-
Euronext-Paris (Matif), euro/ton

	7.6. 2010	6.8. 2010	7.9. 2010	4.10.2010	1.11. 2010	7.12. 2010	12.1. 2011	7.2. 2011	8.3. 2011	11.3. 2011
Aug-10	307,25									
Nov-10	312,25	374,75	381,75	371,75						
Feb-11	317,00	375,75	382,50	373,00	409,25	455,50	516,25			
Maj-11	320,00	376,25	383,25	372,75	410,50	453,25	500,75	481,00	474,75	446,25
Aug-11	311,00	348,50	363,25	361,75	391,75	421,50	457,75	457,50	433,25	416,75
Nov-11	316,00	351,00	366,75	363,75	393,00	424,25	459,75	459,75	436,00	418,50
Feb-12		351,50	367,25	366,25	396,00	426,50	462,75	461,75	438,50	420,75
Maj-12					396,00	428,00	467,00	463,00	440,00	422,75
Aug-12								420,75	413,00	402,50

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

 SLC
För en levande landsbygd

Marknadsutvecklingen just nu

Globalt:

USDA:s senaste spannmålsprognos (WASDE), 10.3.

- Efterfrågan sänktes-visar att priset börjat ransonera efterfrågan
- Höjning av utgående lager
- USDA:s trendbrott med stärkt lagerutvecklingen, kan följas av mera av samma sak

➤ IGC:s följande prognos för 2010/11, 24.3.

➤ USDA:s prognos över odlingsarealer, 30.3.

➤ IGC:s första prognos för de kommande skördeåret 2011/12, 20.4.

Finland:

Tikes uppdaterad spannmålsbalans 2010/11, 2.3. 2011

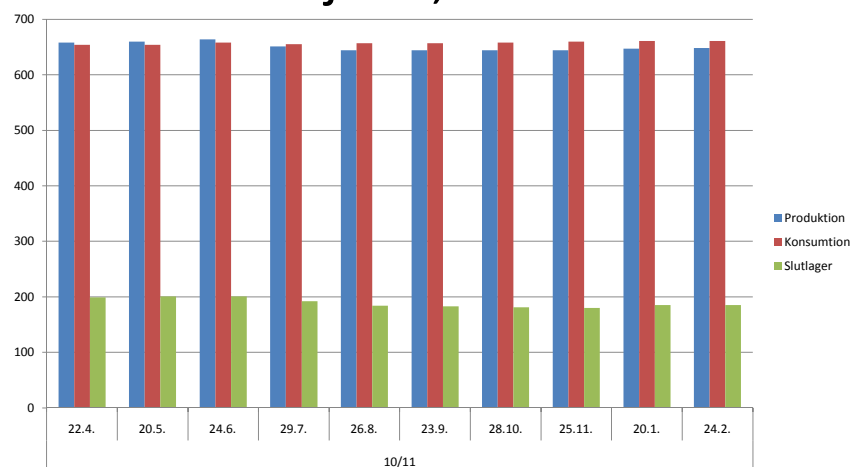
VYR:s förfrågan (TNS Gallup) till jordbrukare om såningsarealer, 2.3. 2011

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Veteprognosens utveckling, milj.ton, källa:IGC

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Vetebalans globalt, milj ton (IGC)

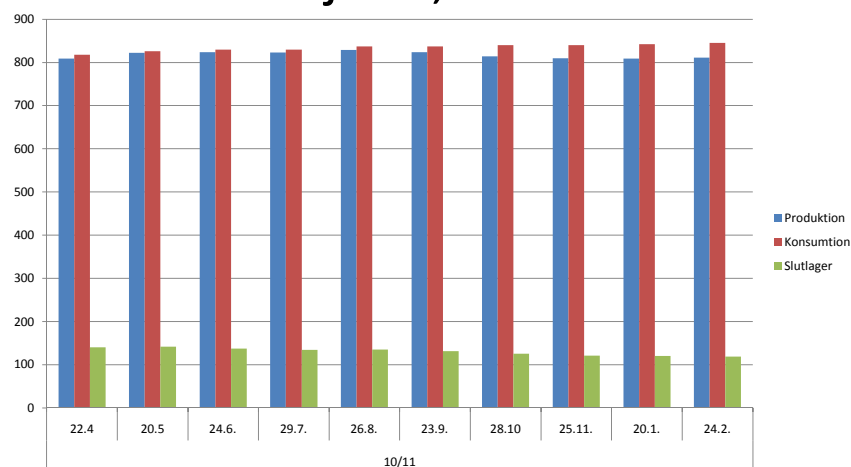
	10/11									
	22.4.	20.5.	24.6.	29.7.	26.8.	23.9.	28.10.	25.11.	20.1.	24.2.
Produktion	658	660	664	651	644	644	644	644	647	648
Konsumtion	654	654	658	655	657	657	658	660	661	661
Slutlager	199	201	201	192	184	183	181	180	185	185
Slutlager/konsumtion, %	30	31	31	29	28	28	28	27	28	28

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Majsprognosens utveckling, milj.ton, källa:IGC

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Majsbalans globalt, milj ton (IGC)

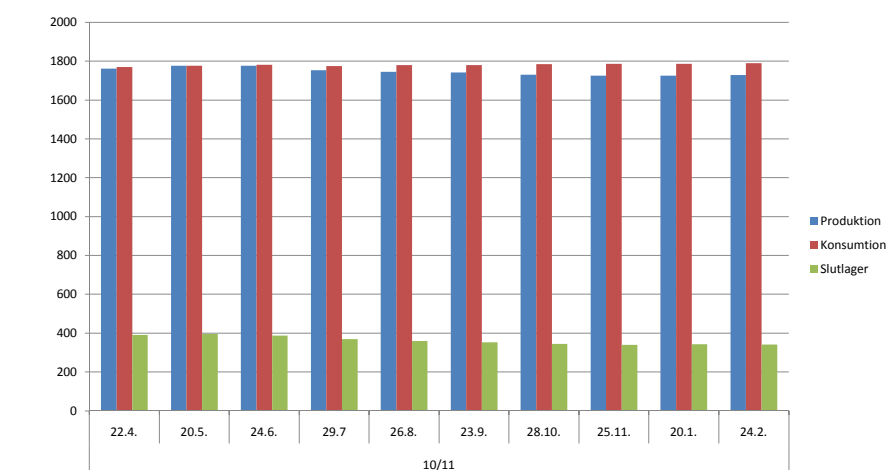
	10/11									
	22.4	20.5	24.6.	29.7.	26.8.	23.9.	28.10	25.11.	20.1.	24.2.
Produktion	809	822	824	823	829	824	814	810	809	811
Konsumtion	818	826	830	830	837	837	840	840	842	845
Slutlager	140	142	137	134	135	131	125	121	120	119
Slutlager/konsumtion, %	17	17	17	16	16	16	15	14	14	14

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Spannmål totalt, milj. ton, källa: IGC

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Spannmålsbalans globalt, milj ton (IGC)

	10/11									
	22.4.	20.5.	24.6.	29.7	26.8.	23.9.	28.10.	25.11.	20.1.	24.2.
Produktion	1762	1777	1776	1753	1745	1741	1730	1725	1726	1728
Konsumtion	1769	1777	1781	1774	1779	1780	1785	1786	1787	1790
Slutlager	391	396	387	369	360	353	345	340	342	341
Slutlager/konsumtion, %	22	22	22	21	20	20	19	19	19	19

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Produktionsutsikter för inkommande skördesäsong 2011/2012 (IGC)

IGC, 24.2. 2011:

Vete:

”För vetets del förväntas marknaden vara rätt så bra i balans 2011/12. Odlingsarealen ökar med 3 % till 224 miljoner hektar som är den största arealen sedan 1998. Produktionen ökar med 24 miljoner ton till totalt 672 miljoner ton. Konsumtionen för närvarande är 661 miljoner ton.”

Majs:

”Skördeutsikterna ännu mycket vaga. Baserat på trendsskördar och arealuppskattningar förutspås en bra totalskörd. Utan en rekordskörd är majsbalansen svag på grund av minskande slutlager redan tredje året i rad.”

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Marknadsutvecklingen för de olika spannmålslagen 1(2)

Vete (Handelsbanken, Torbjörn Iwarsson, 13.3. 2011):

- "Jag tror att vete har vänt nu och priset fortsätter att sjunka.."
- "Tekniskt är priset nere på 200 euro per ton för novemberkontraktet på Matif. På den här nivån är det nog få som vill sälja av dem som ännu inte hunnit och på köparsidan finns det säkerligen de som tycker att det gör ett fynd. Kortsiktig uppgång kanske att vänta."
- "USDA-siffrorna talade sitt tydliga språk –trenden har vänt."

Malkorn (Agronomics,

- Globala malkornexporten omsätter 4,1 miljoner ton denna säsong, dålig kvalitet. Drick ölen nu, sen kan den bli dyrare. Lägsta tillgången på 9 år.
- Viktiga odlingsländer Australien , Kanada (för vått), Ryssland och Ukraina (för torrt).
- Malkornspriserna inför nya säsongen höga. Lagertillgången mycket knapp den kommande skörden blir kritisk

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Marknadsutvecklingen för de olika spannmålslagen 2(2)

Majs

- Svag majsbalans, minskande slutlager redan 3. året i rad. Positiv marknadsutveckling.
- Men:Efterfrågan till etanolindustrin i USA osäker. Skattesubventionerna löper ut i slutet av året. Prognoserna avviker 127 milj. ton (USDA), 118 miljoner ton (FAPRI) till etanolframställningen

Oljeväxter

- Nedåtgående trend i priset pga stor skörd i Sydamerika
- Mindre sådd med sojabönor i USA i vår pga konkurrens från majs ?
- Hur går det med oljepriset? Stigande oljepriser gynnar oljeväxterna

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Terminsprisnotering för leverans i nov-11, euro/ton

	8.9.	4.10.	25.10.	1.11.	7.12.	12.1. 2011	7.2.	9.3.
<i>Terminskontrakt med handeln</i>								
Vårvete, Finland (Avena, Svartå)						175	185	177
Fodervete, Finland (Avena, Lovisa)						saknas	165	saknas
Havre, Finland (Avena, Kotka)						160	160	157
Korn, Finland (Avena, Lovisa)						150	150	152
Rybs/rap, Finland (Avena, Kantvik)					411,00	432	428	429
Malkkorn, Finland (Avena, Nådendal)						170	170	177
<i>Terminskontrakt på börsen</i>								
Kvornvete, Frankrike (Matif, Paris)	190	173,75	187	196	209,50	227,75	241,75	211,75
Fodervete, Storbritannien (LIFFE, London)	160,53	149,03	155,73	167,46	182,47	204,14	211,26	183,03
Malkkorn, Frankrike (Matif, Paris)	231	207	214,5	217,25	256,00	264	253,5	236,5
Rapsfrö, Frankrike (Matif, Paris)	366,75	363,75	382,75	393	424,25	459,75	459,75	436
Havre, USA (CBOT, Chicago, dec-11)	142,85	135,89	140,59	143,73	146,74	159,65	165,66	161,55
Vete, USA (CBOT, Chicago, dec-11)	210,14	193,77	205,38	213,32	226,23	243,37	258,78	228,95

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Vetebalans i Finland, milj kg (Tike)

	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Prognos	Prognos	Prognos				
	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	10/11	10/11		11/12		
				30.9. 2010	2.9. 2010 (1)	23.11. 2010 (2)	2.3. 2011 (3)		2.3. 2011		
									TNS Gallup		
Ingående lager, 1.7.											
Produktion	684	796	787	887	671	723	724		820		
Areal, 1000 ha					211	211	211		226		
Medelskörd					3,17	3,43	3,43		3,63	10 års medeltal	
Konsumtion											
Inhemsk	655	655	669	679	641	641	650		Överskott 170 milj kg?		
Import	29	20	55	14	14	14	14				
Export	47	107	6	97	45	100	150				
Slutlager, 30.6.	538	534	612	704	701	685	635				
Lagerförändring jmf med föregående år	-56	-4	78	92	-3	-19	-69				
Stocks to use ratio	0,82	0,82	0,91	1,04	1,09	1,07	0,98				

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Kornbalans i Finland, milj kg (Tike)

	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Prognos	Prognos	Prognos				
Korn, milj kg	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	10/11	10/11	11/12			
				30.9. 2010	2.9. 2010 (1)	23.11. 2010 (2)	2.3. 2011 (3)	2.3. 2011			
								TNS gallup			
Ingående lager, 1.7.											
Produktion	1972	1984	2128	2171	1252	1332	1340	1527	484 milj kg i TNS gallup, ingår 453 färskensilering		
Areal, 1000 ha					408	416	417		3,37 10 års medeltal		
Medelskörd					3,07	3,21	3,21				
Konsumtion											
Inhemsk	1843	1822	1779	1550	1616	1521	1595		Produktionen och den inhemska konsumtionen är rätt så bra i balans!		
Import	3	3	2	0	0	0	0				
Export	341	244	44	57	25	50	500				
Slutlager, 30.6.	595	415	821	1529	960	1139	745				
Lagerförändring jmf med föregående år		-180	406	708			-784				
Slutlager/konsumtion, %	32	23	46	99	59	75	47				

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Havrebalans i Finland, milj kg (Tike)

	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Slutlig	Prognos	Prognos	Prognos				
Havre, milj kg	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	10/11	10/11	11/12			
				30.9. 2010	2.9. 2010 (1)	23.11. 2010 (2)	2.3. 2011 (3)	2.3. 2011			
								TNS gallup			
Ingående lager, 1.7.											
Produktion	1029	1222	1213	1115	809	806	810	879	279 297 milj TNS Gallup		
Areal, 1000 ha					274	278	278		3,15 10 års medelskörd		
Medelskörd, ton/ha					2,95	2,9	2,91				
Konsumtion											
Inhemsk	734	803	889	730	794	751	749		Det kommer att bli knappt med havre till export, utrymme på marknaden		
Import			1,5								
Export	224	387	297	404	100	146	210				
Slutlager, 30.6.	345	408	390	443	229	358	294				
Lagerförändring jmf med föregående år		63	-18	53			-149				
Slutlager/konsumtion, %	47	51	44	61	29	48	39				

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

2.3.2011

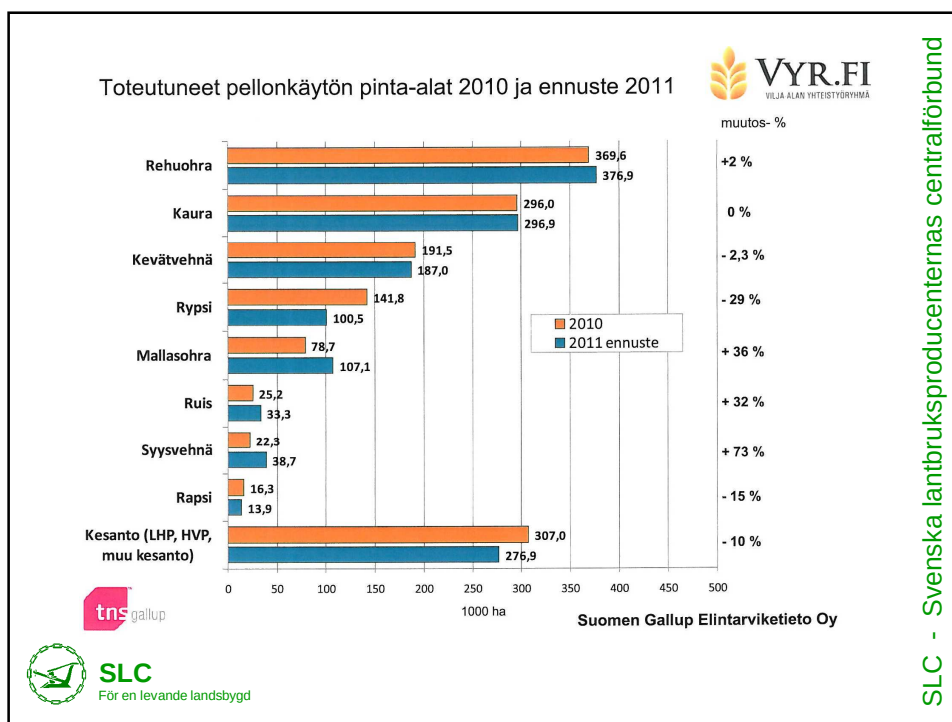
Tike

Tilastopalvelut

VILJATASEARVIO 2010/2011, tilanne 2.3.2011
(aikaväliltä 1.7.2010 - 30.6.2011)

	Vehnä milj. kg	Ruis milj. kg	Ohra milj. kg	Kaura milj. kg	Yhteensä milj. kg
Käytettävissä yhteensä	657	104	1 623	749	3 132
Tuotanto 2010	724	69	1 340	810	2 943
Viljelyala (1000 ha)	211	25	417	278	932
Sato (kg/ha)	3 430	2 720	3 210	2 910	
Tuonti	14	35	0	0	50
Vienti	150	0	500	210	860
Alkuvaramo 1.7.2010	703	142	1 528	443	2 816
* Maatilat	249	31	516	355	1 151
* teollisuus, kauppa ja HVK	437	111	253	88	889
* Interventio	18	0	758	0	776
Varaston muutos -> 1.7.2011	-68	0	-783	-149	-1 000
* Maatilat	-50	0	-25	-124	-199
* teollisuus, kauppa ja HVK	0	0	0	-25	-25
* Interventio	-18	0	-758	0	-776
Loppuvaramo 1.7.2011	635	142	745	294	1 816
Kotimainen käyttö yhteensä	650	105	1 595	749	3 099
Siemeneksi	65	4	130	80	279
Rehuksi yhteensä	311	1	1 104	582	1 998
* Teollisuudessa	196	0	294	145	635
* Maatiloilla	115	1	810	437	1 363
Teolliseen käyttöön	5	1	350	9	365
Ruoaksi	269	99	9	67	444
* Teollisuudessa	267	99	6	63	435
* Maatiloilla	2	0	3	4	9
Energiakäyttö (maatiloilla)	0	0	2	11	13
Ali-/Ylijäämä	6	-1	28	0	34

Viljattasearvio 2010/2011 perustuu:
1) Tuotanto: Tiken satotilasto 2010, 24.2.2011
2) Käyttö ja varastot: Viljattase 2009/2010 -tilasto, Maatilojen sadonkäyttö 2009/10 -tilasto, Teollisuuden ja kaupan ostot-, käyttö- ja varastotilasto
3) Tuonti ja vienti: Arvika, viljattase 2009/2010, ohran vienti sisältää 191 000 tonnia Muugan varastoista
4) Interventiovarasto 1.7.2010: Sisältää myös Viroon (Muuga) varastoidun Interventioviljan
5) Kaikki kohdat: VYR viljamarkkinatryöryhmän 2.9.2010, 23.11.2010 ja 2.3.2011 asiantuntija-arvot

SLC
För en levande landsbygd

MARKNADEN FÖR VETE I FINLAND

VYR.FI
VELJÄÄLÄN VETESTYÖRYHMÄ

- Såningsarealen för vete har under de senaste åren uppgått till ca 210 000 ha, av denna areal består 189 000 ha (89 %) av vårvete och 24 000 ha (11 %) av höstvete
- Totalsköörden har varierat mellan 680 000 och 890 000 ton
- Den årliga vetekonsumtionen i Finland är cirka 660 000 ton, varav i genomsnitt:
 - 260 000 ton används inom livsmedelsindustrin
 - 190 000 ton inom foderindustrin och
 - 120 000 ton som foder direkt på gårdarna
- Exporten beror till stor del på världsmarknadsläget. Under de senaste åren har cirka 100 000 ton vete exporterats från Finland varje år
- Var och en som använder vete har sina egna kvalitetskriterier
- Innan beslut om sådd tas är det viktigt att man tar reda på vilken typ av vete som efterfrågas och planerar odlingsåtgärderna utifrån det

2

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

SLC
För en levande landsbygd

TRE KATEGORIER ENLIGT VETETS PROTEINHALT OCH AVKASTNING

VYR.FI
VELJÄÄLÄN VETESTYÖRYHMÄ

Typ av vete	Hög proteinhalt	Vete av huvudtypen	Hög skördepotential
Karakteristisk proteinhalt	Över 14 %	12-14 %	Under 12 %
Exempel på de vanligaste sorterna	Anniina, Bastian, Bjarne, Quarna, Tjalve, Wanamo	Aino, Kruunu, Marble, Picolo, Vinjett, Zebra, Demonstrant, Wellamo, KWS Scirocco Höstvete: Urho, Arktika	Amaretto, Bombona, Epos, Trappe, Puntari Höstvete: SW Magnifik, Skagen, Papageno, Elvis, Olivin

3

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Höstens spannmålspriser i förhållande till vetepriset

	14.3. 2011								
Avena, november 2011	Pris, euro/ton	Vetekvot*							
Vårvete, Svartå	162	1							
Fodervete, Svartå	142	0,9	Inte bekräftat men har rört sej kring 20 euro/ton lägre än brödvete						
Råg, Svartå	162	1,1							
Foderkorn, Lovisa	142	0,9							
Malkorn, Nådendal	167	1,2							
Havre, Kotka hamn	147	0,9							
Rybs/raps, Kantvik	393	2,7							
		*Pris i förhållande till vårvetepriset							

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Marknadsutvecklingen sedan juni - 10, 1 (3)

Efter kursstarten i juni-10

- I början på juni: Kvarnvete (Matif) 132 euro/ton
 - historisk+50 % prisstegring på vetebörserna i juli
 - "Rain makes grain". Allvarlig torka (Ryssland, EU)...och för vått (Kanada, Kina) minskar skörden
 - Exportbegränsningar i länderna kring Svarta havet på grund av torkan
 - Växthuseffekten inverkar; La Nina år i år (La Nino medför det motsatta)
 - IGC:s juli prognos ändrade överskott till 20 miljoner ton underskott (5 dagars global konsumtion!)
 - Analytiker lugnar situationen i juli
- Höga lager jämfört med spannmålsrallyt 1973 och 2006
-Skörden lägre än 2009 men 3. högsta skörden någonsin.

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Marknadsutvecklingen sedan juni - 10, 2 (3)

Efter kursträffen i augusti-10

- I början på augusti: Kvarnvete (Matif) 210 euro/ton
- IGC:s augustiprognos (26.8.) ytterligare nedskrivning av skördeprognosen
- Finland: Skörden 1/3 mindre än normalt
- Importbehov i flera länder trissar upp priserna. Importtänderna köper stora partier spannmål
- Finland: köparna får säljarna i rörelse med att höja priserna allt närmare börspris. Skillnaden mellan börspris och spotpris sjunker till 10-30 euro/ton
- IGC septemberprognos (23.9.): inga stora förändringar jämfört med augusti ; situationen normaliseras
- Vinsthemtagning på börsen och minskat köpbehov pga fyllda lager sänker priserna skarpt på bara några dagar. Den inhemska marknaden reagerar genast med kraftigt sänkta vetepriser. Fodersädspriserna följer inte ner på samma sätt.
- "Limit up" i Chicago (maximal prisförändring på en dag) för både majs, soja och vete i början på oktober. 25.10. ligger kvarnvete (Matif) på ca 210 euro/ton, ca 20 euro ton under det högsta priset på ca 230 euro/ton i slutet av september.

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Marknadsutvecklingen sedan juni - 10, 3 (3)

Efter kursträffen i oktober -10:

Vete, milj.ton	28.10.-10		Skillnad	Majs, milj.ton	28.10.-10		Skillnad	Spannmål, totalt, milj.ton		28.10.-10	20.1.-11
	28.10.-10	20.1.-11			28.10.-10	20.1.-11		28.10.-10	20.1.-11		
Produktion	644	647	3	Produktion	814	814	0	Produktion	1730	1726	
Konsumtion	658	661	3	Konsumtion	840	842	2	Konsumtion	1785	1787	
Skillnad	-14	-14	0	Skillnad	-26	-28	-2	Skillnad	-55	-61	
Lager	181	185	4	Lager	125	120	-5	Lager	345	342	
Stock to use	27,5	28,0		Stock to use	14,9	14,3		Stock to use	19,3	19,1	

-På det stora hela små förändringar i utbud och efterfrågan sedan oktober

-Brist på kvalitetsvete och osäkerhet kring tillgången på majs och soja har bidragit till en kraftig prisutveckling. En tredjedel av Australiens skörd blir fodervete. Priserna närmar sej topppriserna 2007/08 och vissa är på sin toppnivå på 2 år.

-Produktionen minskar -3,8 % och konsumtionen ökar med +1,4 %. Konsumtionsökningen har planat ut en aning. Expansionen t ex inom USA:s etanolindustri har minskat.

-En stor del av lagren i Kina och Indien

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Förutsättningar för en lyckad prissäkring

Terminskontrakt med handeln

- Det finns en risk för sjunkande priser
- Ett bra terminspris som täcker produktionkostnaderna och uppfyller det ställda kravet på nettovinst
- Man har säkerställt sej att den avtalade mängden och –kvaliteten i terminskontraktet kan uppfyllas i alla situationer.
- Om du inte är helt nöjd med priset gör du klokt i att prissäkra bara en del av skörden. Men kom ihåg att priset också kan sjunka.

SLC
För en levande landsbygd

Terminskontrakt på börsen

- Prissäkring lönar sej när priserna är höga både på börsen och på spotmarknaden. Priset på spotmarknaden vid ögonblicket för prissäkringen är det du prissäkrar m h a terminskontraktet på börsen
- En prissäkring är tryggast då skillnaden mellan spotpris och börspris är stor. Om skillnaden när du avslutar din affär minskar vinner du på terminsaffären om den ökar förlorar du. Om skillnaden bibehålls säkrar du spotpriset vid tidpunkten för prissäkringen
- En prissäkring med terminskontrakt på börsen förutsätter att du har samma mängd spannmål som i kontraktet som du säljer på spotmarknaden när du avslutar din terminsaffär.

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Fördelar och nackdelar med börsomsatta terminskontrakt

Fördelar

- Ger verktyg för att prissäkra det nuvarande priset på spotmarknaden t o m 1,5 år på förhand om prisföljksamheten (korrelationen) mellan spotpriset i Finland och börspriset är bra
- Kan säljas och sedan kvitteras tillbaka med motköp när som helst före kontraktets förfallodag om man ångrar sej. Mera flexibelt i förhållande till terminskontrakt med handeln som inte kan köpas tillbaka
- Spannmålet kan säljas fritt på spotmarknaden utan att man behöver oroa sig över t ex kvalitetsvillkor förknippade med handelns terminskontrakt

SLC
För en levande landsbygd

Nackdelar

- Riskfyllt om skillnaden mellan spotpriset i Finland och börspriset ökar (basis försvagas) när man avslutar sin position på futurmarknaden jämfört med situationen då kontraktet tecknades. Nettopriset av terminsaffären och det sålda spannmålet blir lägre än spotpriset vid tecknandet av kontraktet
- Man kan inte dra nytta av stigande priser; för det behövs optioner
- Kontraktstorleken, t ex på Euronext-Matiff är 50 ton. Kontraktet för oljevaxter är för stort med tanke på en enskild gård i Finland
- Du måste ha tillräckliga säkerheter på ditt börs- eller bankkonto för att kunna täcka dina förpliktelser gentemot köparen om priserna stiger. (Börsen (Matiff): 10% av positionens värde. Bankerna i Finland: 50-100 % av positionens värde.

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Säljare: s.k. Kort prissäkring (short hedge) Exempel 1: sjunkande priser

Datum	Spot-marknaden *referenspris ingen transaktion genomförd	Terminsmarknaden	Basis (skillnaden mellan spotpris och terminspris)
15 maj	\$ 5.60 Bushel*	Kort (sälj) November sojabönor @\$6.00/bu	-\$0.40/bu
20 oktober	Sälj sojabönor @\$5.20/bu	Köp (kvittera med motköp) November sojabönor @\$5.60/bu	-\$0.40/bu
Resultat		Man vinner på terminen 0.40/bu	Ingen förändring

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Terminskontrakt på börsen					
	Datum	Värvete-Finland (Avena, Svarta)	Kvarnvet-Frankrike (Matif, Paris)	Skillnad (basis)	
	25.1.	215*	229 (sälj nov-11)	-14	
Alt. 1	Nov/11	200 (sälj 50 ton vete)	(Kvittera med motköp) 214	-14	
Alt. 2	Nov/11	200 (sälj 50 ton vete)	(Kvittera med motköp) 260	-60	
		Resultat jmf med referenspris	Resultat av prissäkringen på börsen	Totalt	Nettopris
Alt. 1		-15	15	0	215 Fullständig prissäkring
Alt. 2		-15	-31	-46	169 Basis risk "worst case scenario"

Terminskontrakt med handeln	
Datum	Värvete-Finland (Avena, Svarta)
25.1.	185 (sälj nov-11)
	Nettopris
	185

*Endast referenspris, innebär ingen försäljning

Marknadsplan

Består helst av två delar:

Före skörden

- strategisk plan, baserar sej på förkalkyl (produktionskostnaderna)
- Hur **tidigt** man är villig att prissätta sitt spannmål. Fastlå i hur många partier (t ex 40 t) du planerar att sälja din skörd och använd försiktighet gällande mängderna du prissäkrar före skörd.

Efter skörden

- taktisk plan, reaktion på marknadssignalerna
- Lagra eller inte lagra, hur **sent** är man villig att prissätta sitt spannmål.

Försök eliminera de vanligaste misstagen!

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

De vanligaste misstagen

(Källa: Grain Marketing is simple*- *it's just not easy-Edward Usset)

1. Marknadsstrategin i samband med odlingsplaneringen på våren före sådden och före skörden saknas
2. Bristande förståelse för skillnaden mellan börspris och spotpris (basis). När är spotpriset i förhållande till börspriset svagt eller starkt?
3. Strategin för när man skall sälja och till vilket pris efter skörden(exit strategy) saknas. Prisdriven eller tidsdriven strategi för att sprida på riskerna.
4. Lagring-lagringskapacitet behövs men att lagra för länge i väntan på bättre priser kan vara en riskfylld strategi
5. Handel med terminskontrakt på börsen utan motsvarande mängd spannmål är spekulation

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Exempel 1: Stigande priser och basis förssvagas

Datum	Vårvete –Finland (Avena) Spotpris, Svartå	Kvarnvete-Matif börspris (terminspris)	Skillnad (basis), euro/ton
6.7. 2010	117,00*	157,25 (sälj nov-10)	-40,25
3.8. 2010	134,00 (sälj 50 ton vete)	207,75 (köp nov-10)	-73,75
Resultat		50,50/ton förlust	Basis försvagas

*Endast referenspris, innebär inte något köp eller försäljning

Detta exempel visar på riskerna i att **prissäkra** på börsen när prisföljsamheten mellan spotpris och börspris saknas. Man bör också hålla i minnet att i praktiken innebär en prissäkring mot börsen att man säkrar spotpriset vid tidpunkten för prissäkringen. Resultatet av denna prissäkring är ett nettopris på 83,50 euro/ton (134-50,50) Handel med spannmålsterminer utan motsvarande mängd spannmål är **spekulation**.

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Exempel 2: Sjunkande priser och basis förstärks

- Räkna ut hur en prissäkring med terminskontrakt på börsen (50 ton Kvarnvete-Matif, Euronext) utföll 2009 om man sålde ett kontrakt (nov-09) 8.6. och köpte tillbaka det 5.10.
- Totalresultat 113 euro/ton+30,5 euro/ton=143,5 euro ton

*Endast referenspris, innebär inget köp eller försäljning

Datum	Spotmarknad (S)	Terminsmarknad (T)	Skillnad mellan S o T
8.6.	135 euro/ton*	Sälj Nov-09 154 euro/ton	-19 euro/t
5.10.	Sälj 50 ton vete 113 euro/ton	Köp Nov-09 123,50 euro/ton	-10,5 euro/t
Resultat		+30,5 euro/ton	Basis stärks

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Övningsuppgift

Ta en position på terminsmarknaden inför skörden 2011 (ca 15 min)

Utgående från de aktuella terminspriserna (delas ut)

- 1) Vill du säkra ett försäljningspris eller spekulera i en prisförändring
- 2) Köper du eller säljer du på termin
- 3) Vilken råvara (vete eller raps)?
- 4) Vilken leveransmånad väljer du?
- 5) Vad är priset enligt aktuell notering?
- 6) Motivering till ditt beslut? (skriv på baksidan vid behov)

Skriv ner ditt beslut, vi utvärderar senare hur vi lyckades.

SLC
För en levande landsbygd

SLC - Svenska lantbruksproducenternas centralförbund